యూనిట్ 3

9. అల్లరి సోముడు

చిత్రం చూడండి - ఆలోచించండి - మాట్లాడండి

★ చిత్రంలో ఎవరెవరు ఉన్నారు? ఏం చేస్తున్నారు?

★ పిల్లవాడు బడిలో ఉండకుండా బయట ఎందుకు ఉన్నాడు?

★ బడికి వెళ్లకుండా ఉండే పిల్లలు మీకు కనిపిస్తే మీరేం చేస్తారు?

పిల్లలకు సూచనలు :

★ పాఠంలోని చిత్రాలను చూడండి. చిత్రాలను గురించి మాట్లాడండి.

★ పాఠాన్ని చదవండి. అర్థంకాని పదాలకింద గీత గీయండి.

★ గీత గీసిన పదాలకు అర్థాలను మీ మిత్రులను గాని, ఉపాధ్యాయులను గాని అడిగి లేదా పదాలు - అర్థాలు అనే పట్టికలో చూసి తెలుసుకోండి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వంవారిచే ఉచిత పంపిణీ

1. బాలుడొక్కడు గలడొక పట్టణమున
వాని నిజనామ మేదొ ఎవ్వరు నెరుంగ-
రతడు సోమరి బాలకుండగుట జేసి
సోముడని బాలురెల్లరు నామమిడిరి.

2. ఆతడొకనాడు బడిలోని కరుగ మాని
ఆటలాడగ జనె నొక్క తోటలోకి
కడమ ఆ బాలురెల్లరు బడికి బోవ
వానితో ఆడలే దొక్క బాలకుండు.

3. ఏగి నా దారి జనుచున్న జాగిలమును
పిలిచె సోముడు, భైరవా! నిలువుమయ్య
వేడుకల మీర నాతోడ నాడుకొనగ
వత్తువే యన అనెనది వానితోడ.

4. త్వరగ పోవలె నిపుడు నాస్వామి కడకు
వేటకై వాడు నాకయి వేచియుండు
అదను కాదిది నీతోడ ఆటలాడ
అనుచు నా కుక్క తన దారి జనియె నంత.

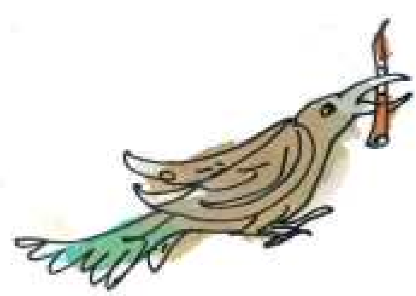

5. గడ్డిపోచల ముక్కున గరచికొనుచు
వడిగ ఎగురుచునున్నట్టి వాయసమును
కాంచి ఇట్లనె బాలుండు; 'కాకి! రమ్ము
వేడుకలరగ నాతోడ ఆడుకొనగ.'

6. ఆటలాడగ నాకింత వ్యవధి లేదు
వానకాలము రానుండె, గాన నిపుడు
గూడుకట్టంగ వలయు నో కుర్రవాడ
అనుచు వచియించి కాకంబు చనియె నెటకొ.

© SCERT not to be republished

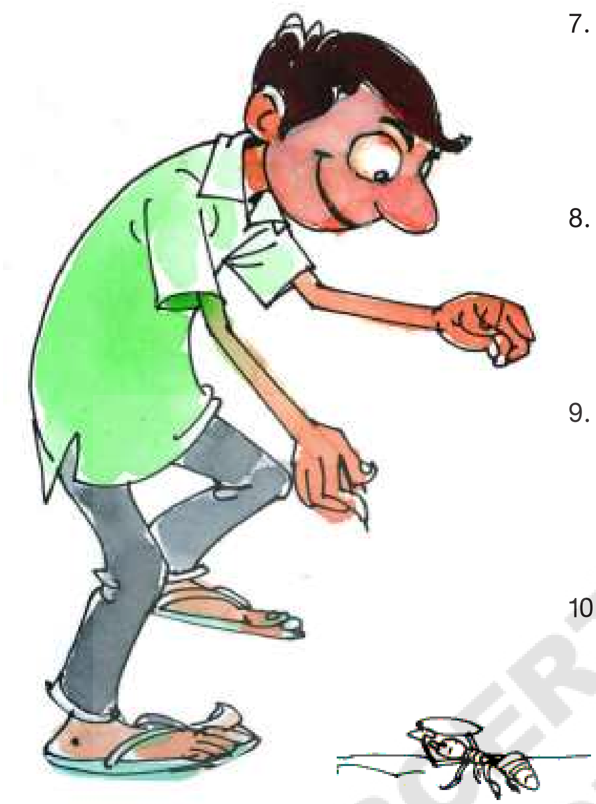

7. సోము డంతట నొక గండుచీమ జూచి
ఎచటి కేగెదు చీమ! యొక్కింత నిలుము
ఆడుకొన నీవు వత్తువె వేడుకలర
అనగ, నా చీమ అతనితో అనియె నిట్లు.

8. నూక లొక్కటి యొకటిగ నోట గరచి
కూర్చుకొనుచుంటి బాలుడా! గూటిలోకి
మాటలాడిన గింజలు నోటజారు
ఆటలాడగ నా కెట్టు లనువుపడును?

9. సోముడిట్లని తలపోసె చీమ మొదలు
జగములోపల గల జంతుజాల మెల్ల
పాటుపడుచుండ, అక్కటా! వ్యర్థముగను
గడిపి పుచ్చితి నిన్నాళ్ళు కాలమెల్ల.

10. బాలు డంతట నిత్యంబు బడికి పోయి
శ్రద్ధగా పాఠముల నెల్ల చదువుచుండె
అతని బుద్ధికి మది మెచ్చి అంతనుండి
బుద్ధుడని పేరుపెట్టిరి బుడతలెల్ల.

– నాళం కృష్ణారావు

ఇవి చేయండి

© SCERT not to be republished

I వినండి - ఆలోచించి చెప్పండి

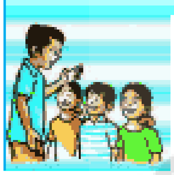

(అ) పాఠంలోని గేయకథను రాగంతో చదవండి.

(ఆ) ఆడుకోడానికి సోముడు ఎవరెవరిని పిలిచాడు? ఎవరూ ఎందుకు రాలేదు?

(ఇ) మీరైతే ఆడుకోడానికి ఎవరెవరిని పిలుస్తారు? ఎలా పిలుస్తారు?

(ఈ) బడికి పోకుండా సోముడిలాంటి పిల్లలు కనిపిస్తే మీరేం చేస్తారు?

(ఉ) పాఠం సారాంశాన్ని సొంతమాటల్లో చెప్పండి.

II చదవండి - అర్థంచేసుకొని చెప్పండి - రాయండి

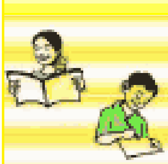

(అ) కిందివాక్యాలు చదవండి. ఆ భావమున్న పద్యాలను చదవండి.

1. ఆటలాడటానికి నాకు వ్యవధి లేదు.
2. వేటాడటానికి త్వరగా వెళ్ళాలి.
3. చీమా, ఎక్కడికి వెళుతున్నావు, ఒక్కసారి ఆగు.
4. అరే! నేనింత కాలాన్ని ఎంత వ్యర్థంగా గడిపాను.

(ఆ) కింది పద్యపాదాలు తారుమారుగా ఉన్నాయి. వాటిని సరైన వరసలో రాయండి.

రతడు సోమరి బాలకుండగుట జేసి
బాలుడొక్కడు గలడొక పట్టణమున
సోముడని బాలురెల్లరు నామమిడిరి
వాని నిజనామ మేదొ ఎవ్వరు నెరుంగ

....

....

....

....

(ఇ) పాఠం ఆధారంగా కింది ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

1. కుక్క సోముడితో ఏమన్నది?
2. కాకి సోముడితో ఎందుకు ఆడలేనని చెప్పింది?
3. గండుచీమ సోముడితో ఏమన్నది?
4. పాఠంలో సోముడి గురించి తెలిపే వాక్యాలేవి? వాటి భావం ఏమిటి?

III రాయండి

(అ) సోముణ్ణి గురించి మీ సొంతమాటల్లో రాయండి.

(ఆ) సోముడికి కింది జంతువులు ఎదురైతే అవి ఏమని చెప్పి ఉండేవి?

పిల్లి రామచిలక ఉడత

(ఇ) గేయకథను సొంతమాటల్లో రాయండి.

IV పదజాలం

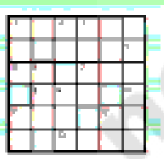

(అ) కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాలకు అర్థాలు రాయండి.

1. రవి తప్ప కడమ పిల్లలందరూ బడికి వచ్చారు.

   కడమ = ...

2. పోలీసులు దొంగలను పట్టుకోవడానికి జాగిలాలను ఉపయోగిస్తారు.

   జాగిలం = ...

3. వాయసం నీళ్లకోసం కావ్! కావ్! అని అరుస్తోంది.

   వాయసం = ...

4. ఈ జగం లో కష్టపడి పనిచేసేవారు ఎందరో ఉన్నారు.

   జగం = ...

© SCERT Not to be republished

(ఆ) **కింది పట్టికలో ఈ పాఠంలోని కొన్ని పదాలు దాగిఉన్నాయి. వాటిని పాఠంలో గుర్తించి గీత గీయండి.**

భై	చీ	గిం	జ	లు	ప
ర	మ	య	డ	వ్య	ట్ట
వా	సో	మ	రి	వ	ణ
నూ	క	కు	బా	ధి	ము
ల	ట	క్క	లు	క	న
క	డ	మ	డా	ర	ము

V సృజనాత్మకత

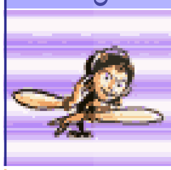

(అ) **పాఠం ఆధారంగా సోముడు, కాకి, చీమ, కుక్క పాత్రలకు మాస్కులు తయారు చేయండి. నాటకీకరణ చేయండి.**

VI ప్రశంస / ప్రాజెక్టు పనులు

(అ) **పద్యకథలను కొన్నింటిని సేకరించండి. వాటిని చదివి వినిపించండి.**

(ఆ) **చీమ, కాకి, కుక్క మొదలయిన వాటి గొప్పతనం తెలుసుకొని సోముడు మారాడు కదా! ఇలాంటివాళ్ళు అలాగే మారడానికి వేటిని ఆదర్శంగా తీసుకోవచ్చో చెప్పండి.**

VII భాషను గురించి తెలుసుకుందాం

(అ) **కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి. గీత గీసిన పదాలను చదవండి.**

1. సరళ ఇంటికి వచ్చింది.
2. రవి పుస్తకం చదువుతున్నాడు.
3. గీత బజారుకు వెళ్లింది.

పై వాక్యాలలో వచ్చింది, చదువుతున్నాడు, వెళ్లింది అనే క్రియాపదాలు పూర్తి అయిన పనిని గురించి తెలుపుతున్నాయి కదా. వాటిని **సమాపక క్రియలు** అంటారు.

అలాగే కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాలను చదవండి.

1. సరళ ఇంటికి వచ్చి, పేపరు చదివింది.
2. రవి పుస్తకం చదివి, పడుకొన్నాడు.
3. గీత బజారుకు వెళ్లి, కూరగాయలు కొన్నది.

వచ్చి, చదివి, వెళ్లి అనే క్రియాపదాలు పూర్తికాని పనిని గురించి తెలుపుతున్నాయి. వీటిని **అసమాపక క్రియలు** అంటారు.

© SCERT not to be republished

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వంవారిచే ఉచిత పంపిణీ

(ఆ) కింది వాక్యాలు చదవండి. వాక్యాల్లోని సమాపక క్రియలకు '◯' చుట్టండి. అసమాపక క్రియలకింద గీత గీయండి.

(1) అస్మద్ అన్నం తిని, బడికి వెళ్లాడు.

(2) పద్మ పుస్తకం కొనుక్కొని, సుల్తానా ఇంటికి వెళ్లింది.

(3) జయ పిండి తెచ్చి, రొట్టెలు చేసి, అందరికీ వడ్డించింది.

(ఇ) కింది వాక్యాలు చదవండి. మొదటి వాక్యానికి, రెండో వాక్యానికి గల తేడాను చెప్పండి.

(1) పద్మ అన్నం తిన్నది.

(2) పద్మ అన్నం తిని, బడికి వెళ్లింది.

మొదటి వాక్యంలో తిన్నది అని ఒకే సమాపక క్రియ ఉంది. ఇలా వాక్యంలో సమాపక క్రియ ఒకటే ఉంటే అలాంటి వాక్యాన్ని **సరళ వాక్యం** అంటారు.

రెండో వాక్యంలో 'వెళ్లింది' అని ఒక **సమాపక క్రియ** ఉంది. 'తిని' అని ఒక **అసమాపక క్రియ** కూడా ఉంది. ఇలా ఒకే వాక్యంలో అసమాపక క్రియ, సమాపక క్రియ ఉన్న వాక్యాన్ని **సంశ్లిష్ట వాక్యం** అంటారు.

(ఈ) కింది పేరా చదవండి. పేరాలోని సరళ వాక్యాలను, సంశ్లిష్ట వాక్యాలను గుర్తించండి.

శీను రోజూ ఆఫీసుకు వెళతాడు. ఆదివారం సంతకు వెళ్లి కూరగాయలు తెస్తాడు. రోజూ రాత్రి చదరంగం పుస్తకాలు చదివి పిల్లలతో చదరంగం ఆడతాడు. పిల్లలకు కథలు కూడా చెబుతాడు.

సరళ వాక్యాలు	సంశ్లిష్ట వాక్యాలు
....	....
....	....
....	....

నేనివి చేయగలనా ?

1. 'అల్లరి సోముడు' కథను సొంతమాటల్లో చెప్పగలను. ఔను / కాదు
2. గేయకథను ధారాళంగా చదవగలను. ఔను / కాదు
3. అల్లరి సోముణ్ణి గురించి రాయగలను. కథను సొంత మాటల్లో రాయగలను. ఔను / కాదు
4. పాఠంలోని పాత్రలకు మాస్కులు తయారుచేసి నాటకీకరణం చేయగలను. ఔను / కాదు

© SCERT not to be republished